

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3413

Vragen van de leden **Voordewind** (ChristenUnie), **Pechtold** (D66) en **Peters** (GroenLinks) aan de ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken over *de politietrainingsmissie in Kunduz* (ingezonden 15 augustus 2011).

Antwoord van minister **Hillen** (Defensie), mede namens de minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 25 augustus 2011).

Vraag 1 en 3

Kunt u het bericht¹ bevestigen dat op dit moment de politietrainingsmissie nog niet, zoals wel was gepland (juli 2011), operationeel is en dat de missie een gebrek heeft aan tolken, scherfvesten, voertuigen en munitie? Hoe verklaart u dit?

Kunt u aangeven met welke logistieke problemen de trainingsmissie te kampen heeft en waarom?

Antwoord 1 en 3

De logistieke aspecten van deze missie zijn af en toe uitdagend, maar door extra inspanningen konden grote vertragingen tot dusver worden voorkomen. Op dit moment zijn alle logistieke voorbereidingen getroffen om een begin te maken met de operationele uitvoering. Personeel dat sinds juni in Kunduz aanwezig is, heeft inderdaad ondervonden dat voorbereidingen niet altijd geheel volgens plan verlopen.

Tijdens de opbouwfase van de trainingsmissie is luchttransport voor materieel vanuit Nederland naar Afghanistan enige keren uitgevallen, mede door defecten aan de beschikbare KDC-10 en het niet (tijdig) verkrijgen van overvliegvergunningen. Hierdoor ontstonden vertragingen in de aanvoer van het benodigde materieel. Door de inhuur van extra civiele luchttransportcapaciteit is de opgelopen achterstand vrijwel weggewerkt.

Voor de politietraining zijn twintig lokale tolken voorzien. Alle tolken moeten er zijn wanneer de POMLT's en basisopleiders in januari 2012 al hun geplande taken gaan uitvoeren. Tot die tijd wordt een evenredig deel van de tolken ingezet. De onderhandelingen met de lokale partij die de tolken gaat leveren zijn nog gaande. Daarom worden tijdelijk extra tolken uit Nederland ingevlogen. Ook kan er gebruik worden gemaakt van een aantal tolken van de Duitsers in Kunduz. Dit alles waarborgt voldoende vertaalcapaciteit in de komende periode. Het ministerie van Buitenlandse Zaken stelt ook enkele

¹ <http://www.nos.nl>, 14 augustus 2011.

tolken aan voor het civiele deel van de missie dat zich richt op de opbouw van de rechtstaat. De eerste tolk is inmiddels begonnen. Als gevolg van het tekort aan luchttransport tijdens de opbouwfase van de missie in Kunduz waren initieel onvoldoende (complete) scherfvesten beschikbaar. Momenteel is iedereen voorzien van een goed passend en compleet scherfvest. De missie kan over 68 essentiële voertuigen beschikken. Dit betreft 29 Bushmasters, 32 Mercedes Benz 280CDI, vier Patria's Gewondentransport en drie Mercedes Benz Gewondentransport. Deze 68 voertuigen zijn nagenoeg allemaal beschikbaar. Er is momenteel voldoende munitie.

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat de praktijkbegeleiding met Police Operational Mentor and Liaison Team (POMLET)'s nu pas eind augustus van start gaat, in plaats van in juli 2011 zoals ook vermeld in de beantwoording van de Kamervragen op 20 april 2011? Wat is uw verklaring voor de vertraging?

Antwoord 2

In de brief van de minister van Buitenlandse Zaken van 22 juli jl. (Kamerstuk 27 925 nr. 433) is gemeld dat voorbereidingen worden getroffen zodat in augustus de eerste POMLET's aan de slag kunnen. Zoals in antwoord op vraag 1 en 3 is uiteengezet is er dit jaar sprake van een geleidelijke opbouw van de missie. Sinds een maand zijn alle militairen in Kunduz aanwezig. Ter verdere operationele voorbereiding zijn contacten gelegd met de politieleiding. De POMLET's hebben na aankomst allereerst de verplichte Navo-certificeringstraining (*In Theatre Training*) doorlopen. Op 14 augustus jl. hebben Nederlandse politietrainers voor het eerst zelfstandig gepatrouilleerd in Kunduz om hun omgevingsbewustzijn te vergroten. Deze maand wordt de kennismaking met de op te leiden agenten vervolgd. De complete POMLET's zijn dan op vier politiebureaus en het politiehoofdkwartier van Kunduz stad aanwezig om kennis te maken, te inventariseren en te begeleiden. De Ramadan, die dit jaar in augustus valt, brengt overigens mee dat de contacten met de Afghaanse politie gedurende deze maand minder intensief kunnen zijn dan gewoonlijk.

Vraag 4

Kunt u aangeven of, zoals gepland, de vier Nederlandse F-16 vanaf Mazar-e-Sharif inmiddels inzetbaar zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

In de brief van de minister van Buitenlandse Zaken van 22 juli jl. (Kamerstuk 27 925 nr. 433) is gemeld dat in afwachting van de oplevering van de benodigde infrastructuur op het vliegveld van Mazar-e-Sharif de Nederlandse F-16 jachtvliegtuigen later worden verplaatst dan was voorzien. Naar verwachting zullen de toestellen op 1 november op Mazar-e-Sharif operationeel zijn. Tot die tijd zullen zij hun taken vanaf Kandahar Air Field blijven uitvoeren en zullen zij daarvandaan de Nederlandse politietrainingsmissie in Kunduz ondersteunen onder de voorwaarden zoals beschreven in de brieven aan de Kamer van 7 januari en 27 januari (Kamerstuk 27 925 nr. 415 en nr. 419).

Vraag 5

Kunt u aangeven wat de uitkomsten zijn geweest van het overleg met de Duitsers en de United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA) over het «rule of law programma» in mei jl. en wanneer de inzet van de juridische experts van start gaat, inclusief de religieuze experts?

Antwoord 5

Het overleg met Duitse partners resulteerde in een *Memorandum of Understanding* (MoU), waarin de gezamenlijke uitvoering van het Nederlands-Duitse rechtsstaatontwikkelingsprogramma is beschreven. De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken en zijn Duitse collega minister Niebel hebben het MoU op 30 juni jl. in Berlijn ondertekend. Door het overleg zijn de inspanningen van de uitvoeringspartners in het kader van het programma beter op elkaar afgestemd. Zie voor een overzicht van het gehele programma in Kunduz de brief aan de Tweede Kamer van 30 juni 2011 (Kamerstuk 29 725, nr. 430).

Wat de inzet van juridische experts in Kunduz betreft, kan worden gemeld dat op dit moment een van de vijf voorziene deskundigen van het EUPOL *City Police and Justice Project* (CPJP) in Kunduz met zijn werkzaamheden is begonnen. Er is een nieuw wervingsproces gaande voor de aanstelling van de overige vier deskundigen. Ook zal Nederland de juridische expert bij het UNAMA-kantoor in Kunduz financieren. Ook het wervingsproces voor deze functie is gaande. Nederland zal voorts een politiedeskundige van de KMar bij de UNAMA in Kunduz plaatsen. Door de Nederlandse ondersteuning van de UNAMA-capaciteit in de provincie kunnen de VN een betere coördinerende rol spelen bij de opbouw van de rechtstaat. Nederland zal ook een expert in *community policing* financieren bij UNDP/LOTFA. Daarnaast levert Nederland op korte termijn een rechtstaatspecialist bij de NAVO/ISAF *Rule of Law Field Support Mission* in Kobo. Zoals besproken in het laatste algemeen overleg zal Nederland omwille van de bescherming van religieuze minderheden een mensenrechten- en minderhedendeskundige op nationaal niveau plaatsen bij het kantoor van de EU Speciale Vertegenwoordiging. De inzet van juristen op strategische posities zal de komende tijd geleidelijk blijven toenemen, waarbij wel telkens zal worden gekeken naar de effectiviteit en de toegevoegde waarde.

Vraag 6

Kunt u aangegeven of de eerste proef voor de verlenging van de training van start is gegaan zoals gepland op 2 juli jl. en of, zoals gepland, Nederlandse waarnemers hierbij betrokken zijn?

Antwoord 6

De pilot van de achtweekse training in Masar-e-Sharif is met enige dagen vertraging in juli gestart. Nederlandse marechaussees zijn hier vanaf eind juni direct na aankomst bij betrokken als waarnemer. In een volgend stadium zullen zij de training zelfstandig geven. Met ingang van 1 januari 2012 start de achtweekse training van AUP-rekruten op het *German Police Training Center* in Kunduz.

Vraag 7 en 9

Kunt u aangeven waarom de Kamer deze logistieke problemen en vertragingen van de Kunduz-missie via de media hebben moeten vernemen en waarom u niet de Kamer pro-actief hierover geïnformeerd heeft, zoals de minister-president de Kamer had beloofd?

Wanneer kan de Kamer de eerste voortgangsrapportage verwachten over de Kunduz-missie?

Antwoord 7 en 9

Met de brieven van 7 januari (Kamerstuk 27 925, nr. 415), 27 januari (Kamerstuk 27 925, nr. 419) en 18 maart (Kamerstuk 27 925, nr. 425) is de Kamer uitgebreid geïnformeerd over de geïntegreerde politietrainingsmissie, inclusief de planningsaspecten. Van de vertraging van de verplaatsing van de F-16 jachtvliegtuigen is de Kamer tussentijds op de hoogte gesteld met de brief van 27 juli (Kamerstuk 27 925 nr. 433). In dezelfde brief is gemeld dat de eerste POMLT's in augustus aan de slag gaan.

De geïntegreerde politietrainingsmissie is in juni van start gegaan. De Kamer zal met ingang van de eerste rapportage volgens afspraak in september elk kwartaal uitgebreid worden geïnformeerd over de stand van zaken en voortgang van de missie. Dan zult u namens de ministers van Buitenlandse Zaken, Defensie, Veiligheid en Justitie en de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken uitgebreid worden geïnformeerd over alle activiteiten van de geïntegreerde politietrainingsmissie. In september wordt de Kamer dus ook uitgebreid geïnformeerd over het verloop van de opbouwfase, inclusief de logistieke aspecten.

Vraag 8

Hebben de vertragingen en het tekort aan materieel ook te maken met de aangekondigde bezuinigingen van één miljard euro op het Defensie-apparaat?

Antwoord 8

De missie wordt gefinancierd vanuit HGIS. Er is geen relatie met de aangekondigde bezuinigingen.

Vraag 10

Kunt u, gezien de urgentie van deze kwestie, deze vragen binnen 72 uur beantwoorden?

Antwoord 10

De praktijk blijkt in de opbouwfase van de geïntegreerde politiemissie soms weerbarstiger dan de planning. Dit komt echter niet als een verrassing. Er is alert en pragmatisch gereageerd als zaken anders verliepen dan voorzien en hierdoor zijn ingrijpende aanpassingen van de planning tot dusver niet nodig geweest. De aanlooperperiode waarin een deel van het Nederlandse personeel wellicht minder actief kon zijn dan waarop was gerekend, is intussen voorbij. Men kan aan de slag om de missie tot een succes te maken.

Ten slotte nog het volgende. Het gegeven dat berichten uit het inzetgebied zijn gekomen over een vermeende moeizame start van de politietrainingsmissie in Kunduz, is verontrustend. Dit geldt vooral de omstandigheid dat militairen op missie impressies of gegevens die direct verband houden met hun dagelijkse werk vrijelijk extern communiceren. Ook tegenstanders luisteren en kijken mee. Communicatie vanuit een militaire omgeving is derhalve om gegronde redenen aan beperkingen onderhevig. Daarom is er ook een richtlijn van de CDS van kracht die direct contact van militairen met media verbiedt.

Mogelijke onvolkomenheden in de dagelijkse werkomgeving kunnen en moeten te allen tijde worden gemeld aan de direct leidinggevende. Elders wordt beoordeeld of, en zo ja wanneer, dergelijke meldingen openbaar kunnen worden gemaakt. Deze procedure dient de veiligheid en dus het belang van alle betrokkenen. De militaire commandanten hebben dit hun mensen nog eens uitdrukkelijk voorgehouden.